

Коли будете триматися
разом" - за повістю "Захар
Беркут"

Зміст

1. Біографія І. Франка
2. Образ Захара Беркута
3. Які риси характеру проявив персонаж з повісті Івана Франка "Захар Беркут".
4. Бібліографія

1. Біографія І. Франка

- Іван Яковлевич Франко́ (укр. Іван Якович Франко; 27 августа 1856, с. Нагуевичи, Дрогобычский повет, Галиция — 28 мая 1916, Львов) — писатель, поэт, беллетрист, учёный, публицист и деятель революционного социалистического движения на западе Украины. Один из инициаторов основания Русско-украинской радикальной партии, действовавшей на территории Австрии. В честь Франко город Станиславов переименован в Ивано-Франковск.
Биография
Родился в семье крестьянина-кузнеца; первые годы своего детства он в своих рассказах изображает самыми светлыми красками. Отец умер раньше, чем сын окончил дрогобычскую базилианскую «нормальную» школу; но отчим, тоже крестьянин, озаботился о продолжении его образования. Вскоре умерла и мать Франко, так что на лето он приезжал в чужую семью — и все же пребывание в ней казалось мальчику раем в сравнении со школой, где грубые и необразованные учителя, поглажая детям богачей, бесчеловечно истязали детей небогатых родителей; по признанию Ивана Франко, ненависть к притеснению одного человека другим он вынес из нормальной школы. Как здесь, так потом в гимназии, он шёл первым учеником; летом гимназист пас скот и помогал в полевых работах; стихотворные переводы из Библии, античных и западноевропейских писателей, которыми он тогда занимался, писал на народном украинском языке.
Поступив в 1875 году во Львовский университет, Франко присоединился к студенческому кружку партии так называемой «москвофильской», которая тогда была в Галиции ещё сильна; эта партия пользовалась в качестве литературного языка «язычием», то есть смесью церковнославянского со словами польскими и украинскими. На таком языке Франко стал помещать в органе студентов-москвофилов «Друг» свои стихотворения и длинный фантастический роман «Детрії и Добошуки», в стиле Гофмана. Одним из первых кто обратил своё внимание на творчество молодого поэта Ивана Франко был украинский поэт Белиловский Кесарь Александрович, который в 1882 году в киевской газете «Труд» опубликовал статью «Несколько слов о переводе гётевского «Фауста» на украинский язык Иваном Франко».
Под влиянием писем киевского профессора Михаила Драгоманова, молодёжь, группировавшаяся вокруг «Друга», познакомилась с русской литературой эпохи великих реформ и вообще с русскими писателями, и прониклась демократическими идеалами, после чего и орудием своей литературной речи избрала язык галицкого простого народа — украинский; таким образом украинская литература получила в свои ряды, вместе со многими другими талантливыми работниками, и Франко. Разъяренные массовой потерей молодежи, старые москвофилы, особенно редактор «Слова» В. Площанский, обратились к австрийской полиции с доносами на редакцию «Друга». Члены её в 1877 году были все арестованы, и Иван Франко провел 9 месяцев в тюрьме, в одной комнате с ворами и бродягами, в ужасных гигиенических условиях. По его выходе из тюрьмы от него, как от опасного человека, отвернулось все галицкое консервативное общество — не только москвофилы, но и так называемые народовцы, то есть украинофильские националисты старшего поколения, с убеждениями буржуазными или униатско-клерикальными. Франко должен был оставить и университет (он окончил университетский курс лет 15 спустя, когда готовился к профессорской кафедре).
Как это пребывание в тюрьме, так и вторичное заключение в 1880 году и ещё одно и 1889 году близко познакомили Франко с разнообразными типами подонков общества и тружеников-бедняков, доведенных нуждой и эксплуатацией до тюрьмы, и доставили ему ряд тем для беллетристических произведений, которые печатались преимущественно в редактируемых им журналах драгомановского направления; они-то составили главную славу Франко и немедленно начали переводиться на другие языки.

2. Образ Захара Беркута

- Іван Франко - великий український письменник. Ідея спільності, гідного людини життя народу були для нього настільки близькими, що знайшли відгук у його художніх творах. Із найбільшою силою прозвучала вона в історичній повісті «Захар Беркут». В образі головного героя уособлюється ідея Франкового твору. У ньому втілені міць, сила, мудрість народу. Високий на зріст, строгий лицем, Захар Беркут, «...незважаючи на глибоку старість іще сильний і кременний». Його основним життєвим покликанням є праця на користь народу. Навіть у похилому віці Захар бере активну участь у житті громади, допомагає своїм досвідом, лікарськими знаннями. Своє життя він присвячує боротьбі за збереження єдності людей. Перед смертю Захар Беркут бачить перемогу справи, якій віддав усі свої пориви і сили. Переконливістю, життєвою мудрістю сповнені його виступи перед тухольською громадою. Слова свого він дотримує завжди. Він із гордістю говорить: «Беркути додержують слова навіть ворогові і зрадникові». Навіть помираючи, він думає про майбутнє свого народу. Він закликає їх триматися разом, незламно стояти один за одного, щоб ніяка ворожа сила не змогла їх перемогти.
-
- Я захоплююсь образом Захара Беркута, в якому втілено народну мудрість, патріотизм, відданість народній справі.
-
- Іван Франко всім своїм життям засвідчив, що любов до Батьківщини має проявлятися не у порожніх балачках, а в щоденній ненастанній праці. Таким був наш геній, таким є і головний герой його найкращої повісті - «Захар Беркут». Ми бачимо Захара Беркута уже дев'яностолітнім старцем, «сивим голубом», поважним вождем гірської громади. «Високий ростом, поважний поставою, строгий лицем, багатий досвідом життя, Захар Беркут був правдивим образом тих давніх патріархів, про яких говорять нам тисячолітні пісні та перекази».
-
- Як прожив своє життя Беркут? Чим заслужив повагу своєї і сусідських громад? Відповіддю можуть стати його слова: «Життя лиш доти має вартість, доки чоловік може допомагати іншим». Громада - ось що було найголовнішим у його житті. Бажаючи принести їй користь, ще змолоду задумав він навчитися лікувати рани і досяг свого. Повернувся Захар зі своєї чотирирічної подорожі іншою людиною: не тільки набув цінних знань лікарських, а ще й життєвого досвіду. Спостережливість і розум допомогли йому досягнути, що тільки громадська єдність врятує простих селян від рабства боярського і князівського. Талановитий ватажок розвиває зв'язки із сусідніми селами, дбає про дружні стосунки і практичну користь. Через це його поважають і йдуть за порадою люди з ближніх сіл. Захар - батько вісьмох синів, він виховав достойну зміну. Усі вони шановані люди, гідні свого вітця.
-
- У найважчих випробуваннях Захар Беркут виявляє себе як мудрий, сміливий вождь. Він дає завдання громаді не відбити, а розбити монголів. І сам бере в цьому найактивнішу участь. Адаже саме його осінила рятівна думка про затоплення монголів водами гірського потоку. Надзвичайну шляхетність і силу духу виявляє тухольський ватажок, коли довелося йому робити найважчий вибір - важити користь громади і життя свого найменшого сина. Як не важко було зробити це, але Захар чинить за велінням обов'язку, всіма силами тамуючи свій душевний біль. Не згоджується він і на брехню: «Беркути додержують свого слова навіть ворогові і зрадникові. Беркути ніколи не сплямують ні своїх рук, ні свого серця підступно пролитою кров'ю». У своєму передсмертному слові Захар Беркут передбачає, що ця біда - не остання. Він висловлює надію на кращі часи, коли люди пригадають давні порядки, відновлять їх, і то стане запорукою щасливого життя.

- Цей твір має чотирьох головних героїв: Захар Беркут — голова громади на Тухольщині, Максим Беркут — його син, Тугар Вовка — боярин, Мирослава — його донька. Всі ці люди в повісті змушені робити свій власний вибір. Детально зупинимося на кожному і спробуємо з'ясувати, що примушує людей діяти так, а не інакше.
Захар Беркут — літня людина, формальний лідер громади не тільки в своєму селі, а й користується авторитетом на усю Тухольщину. Він є найстарішим членом громади, вихований як незалежне від князя і його оточення особа. Всі його справи - лише на користь громади. Вже з дитинства засвоїв ідею чесності і справедливості. Обрав цілковите служіння людям свого села і вже не здатний зробити іншого вибору. А така можливість була: двічі монголо-татари пропонували йому обміняти життя свого сина на порятунок селища. Але Захар приймав рішення з позиції не власної користі, а з позиції вірності обов'язків. Якщо він пообіцяв допомогти в обороні Тухольщини, то він буде тримати своє слово, незважаючи на залежність життя сина від батьківського рішення. Тобто життєвий вибір цієї людини цілком залежить від традицій і правил поведінки того суспільства, де його виховали. Максим Беркут дуже схожий на свого батька. Він успадкував всі його риси: сміливий, чесний, справедливий, незалежний. Певною мірою також зразковий чоловік серед громади. І в його житті також був момент вибору. Максим опинився в полоні монголо-татар, і ті запропонували йому стати на зрадницький шлях: бути провідником у своїй місцевості, а за це в нагороду одержати своє життя. Тим не менш полонений відмовився, так як розумів, що через цей вчинок постраждає багато іншого люду. Він вважав, що його життя не варте життя інших людей, яких він обіцяв захищати. Пояснюючи життєвий вибір даного героя, зазначимо, що він, як і його батько, був вихований у вільному незалежному дусі. Тобто головну роль у життєвому виборі людини відіграє виховання.
Тугар Вовка — боярин князя Данила. Брав участь у битві на річці Калка, яка закінчилася цілковитою перемогою монголів. Але боярин якимось чином уникнув смерті, і по тому пішли чутки, що він продався монгольському ханові. Припущення виправдалися. Хоча боярина можна зрозуміти: перед обличчям смерті він змушений був перейти на бік монголів. Але коли потім він отримав цілковиту волю, то все одно здійснював свої чорні справи. Спробуємо знайти пояснення такого вибору. Тугар Вовка бачив реальні сили загарбників і чудово розумів, що більшість князів не готові відбивати напад. Князівська верхівка була зайнята міжусобними війнами і часто використовували монголів у боротьбі зі своїм суперником. Тепер ми можемо зрозуміти вибір боярина, адже зрада вітчизні була не новою справою, і Тугар Вовка знав багато прикладів подібних злочинів.
Мирослава — донька боярина. Тим не менш вона зробила свій вибір, незважаючи на приклад і прохання батька. Вона перестала поважати його за зраду вітчизні. Мирослава сміливо стала на захист Тухольщини, показавши себе кмітливим тактиком. Але чим зумовлювався її життєвий вибір? Любов'ю. Між нею і Максимом спалахнуло велике і палке почуття, про яке написано багато пісень та поезій. Що за вибір зробила б дочка боярина, якщо б не високе почуття до звичайної людини - Максима Беркута? В цій ситуації на життєвий вибір вплинула любов..

Бібліографія

1. Wikipedia.org

2. Підручник Українська література 7 клас Авраменко 2015

3. Підручник Українська література 7 клас Коваленко 2015